

Spoorzone Doetinchem
Cultuurhistorische waardestelling

CONCEPT

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Spoorzone gebiedscontour	2
Historische ontwikkeling & archeologie	3 t/m 8
Cultuurhistorische waardestelling	9 t/m 14
Stedenbouwkundig plan Spoorzone	15 t/m 16
Toelichting gebouwen	17 t/m 42
Eventuele waardevolle elementen	43 t/m 44

Inleiding

Voor u ligt de cultuurhistorische waardestelling van de Spoorzone in Doetinchem. De inventarisatie is gedaan in de gebieden rondom het station. Van de IJsselkade in het noorden tot aan de Fabriekstraat in het zuiden ingekaderd door de Oude IJssel, en de Terborgseweg. De reden voor dit document is om een verdiepende slag te maken in het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed dat gelegen is binnen het contour van de Spoorzone. Met de beoogde toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de Spoorzone is het ook belangrijk dat de bestaande kwaliteiten en karaktermakers van het plangebied ook in stand worden gehouden of een nieuwe, alternatieve invulling kunnen krijgen.

Dit document duikt in de ruimtelijke historische ontwikkeling van het plangebied en welke cultuurhistorische waarden hieraan verbonden zijn. Ook wordt er kort terug geblikt op het aspect cultuurhistorie zoals het in de structuurschets van 2023 werd beschreven, oftewel "cultuurhistorie in de etalage".

De waardevolle gebouwen en objecten zijn in dit document genummerd en hebben een korte toelichting over waarom ze (potentieel) waardevol zijn. De waarde kan verschillende achtergronden hebben zoals historie, architectuur, stedenbouw of de rol die het speelde of nog steeds speelt in Doetinchem.

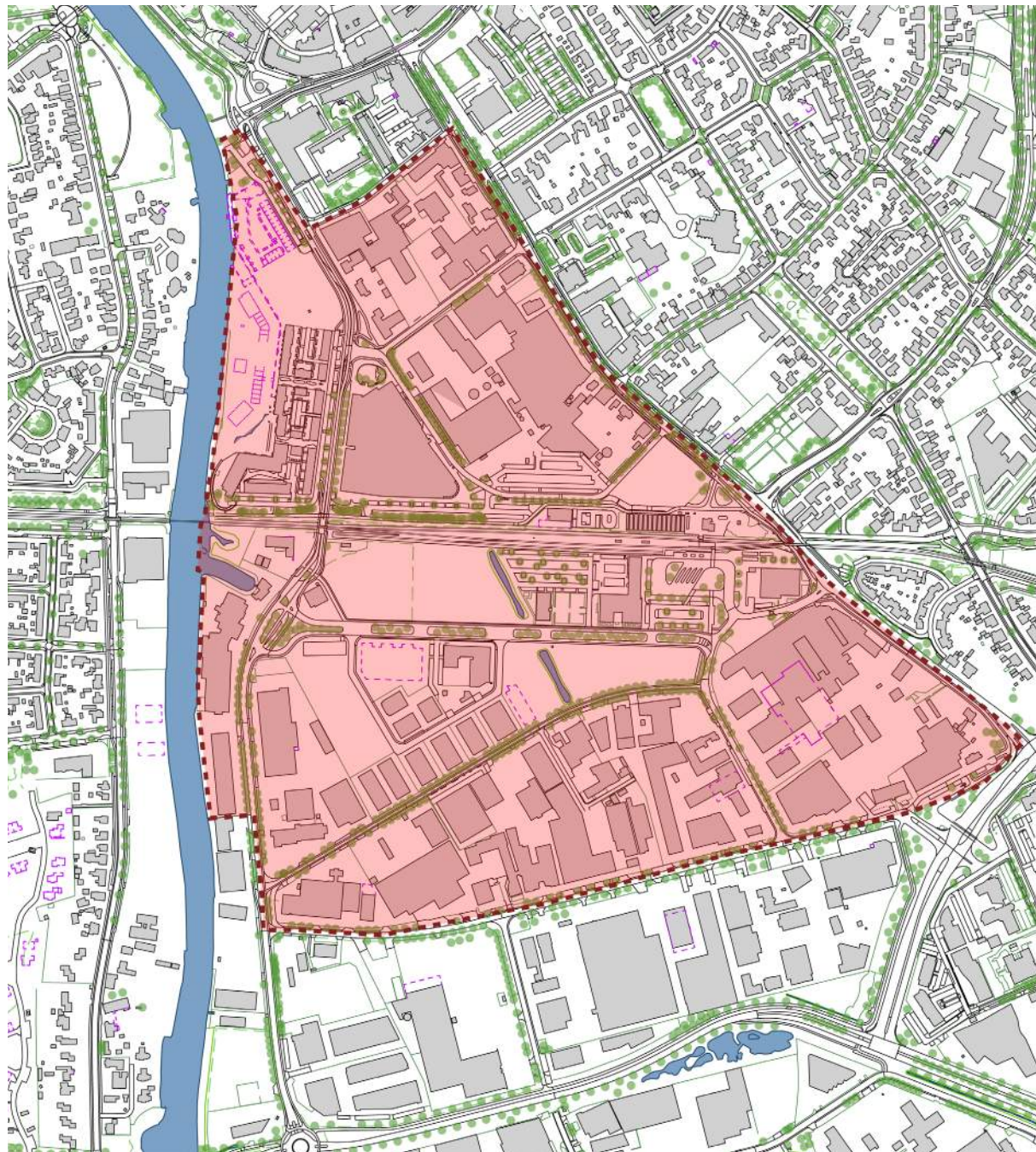

Spoorzone gebiedscontour

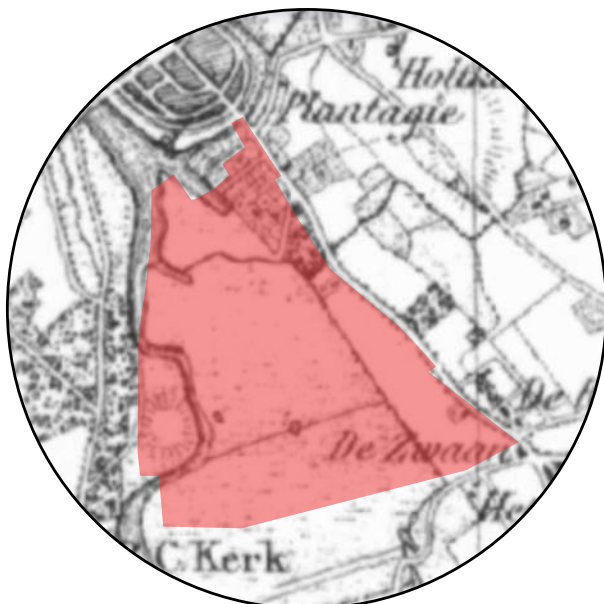
De contour van het plangebied Spoorzone is ingebed tussen de Oude IJssel, Fabriekstraat, Terborgseweg en de IJsselkade. Deze plangrenzen zijn overgenomen uit de structuurschets en de voorbeeldverkaveling van het stedenbouwkundig plan. Het gebied rondom het station is vanuit cultuurhistorisch perspectief waardevol voor Doetinchem. Het in 1885 geopende station zorgde ervoor dat Doetinchem verbonden werd met het spoorwegnet van de regio, van Nederland en ook dat van Duitsland.

Grotere (industriële) ruimtelijke ontwikkelingen buiten het ei van Doetinchem werden hierdoor aantrekkelijk. In de loop der jaren streken verschillende bedrijvigheden neer rondom het station, groot en klein. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Verenigde IJzerfabrieken 'DE VIJF', Vredestein, de papierfabriek, diverse houtbedrijven en ook de agrarische industrie. Na de Tweede Wereldoorlog werd ook een rivierarm in de Oude IJssel gedempt waardoor grotere schepen konden doorvaren tot Ulft en er meer grond beschikbaar kwam voor bebouwing.

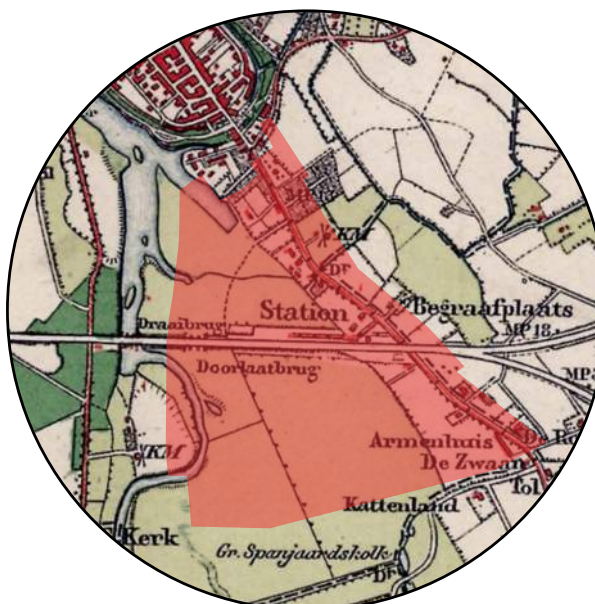
Doordat aan het eind van de 20e eeuw kleine bedrijven maar ook grote fabrieken zoals de Vredesteinfabriek verdwenen kwam er veel grond beschikbaar voor nieuwe ontwikkelingen, grond die langzamerhand wordt ingevuld. Verspreid door het plangebied liggen echter nog steeds waardevolle gebouwen en elementen die de historie van de Spoorzone blijven vertellen en hierdoor ook van grote waarde zijn voor de geschiedenis en toekomst van Doetinchem.

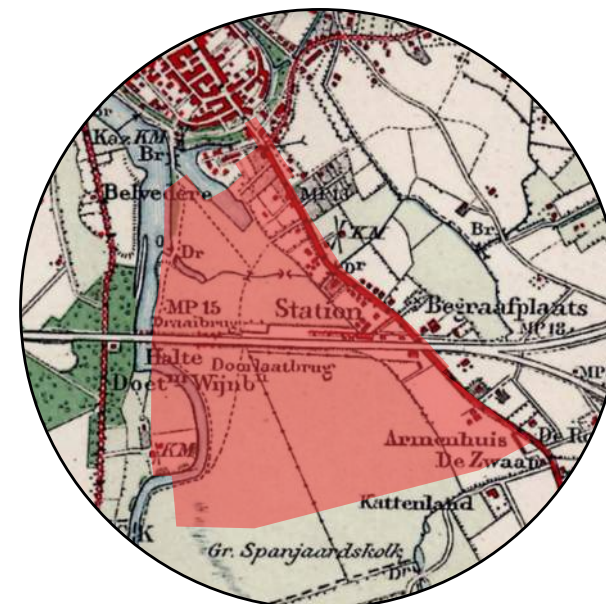
Historische ontwikkeling & archeologie

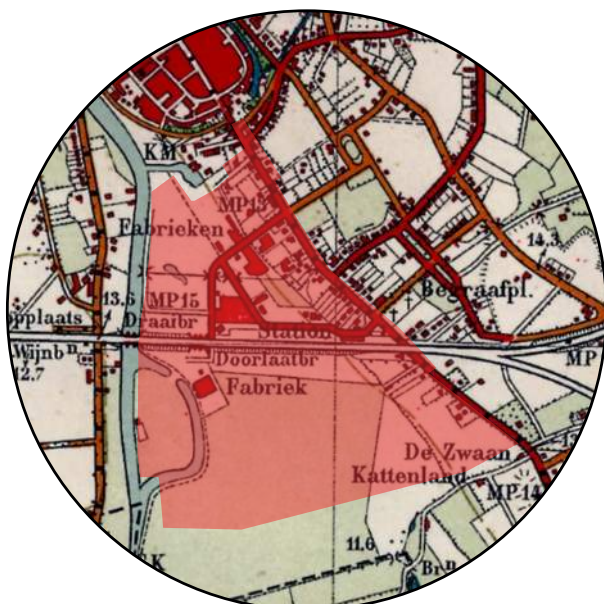
1875

1900

1925

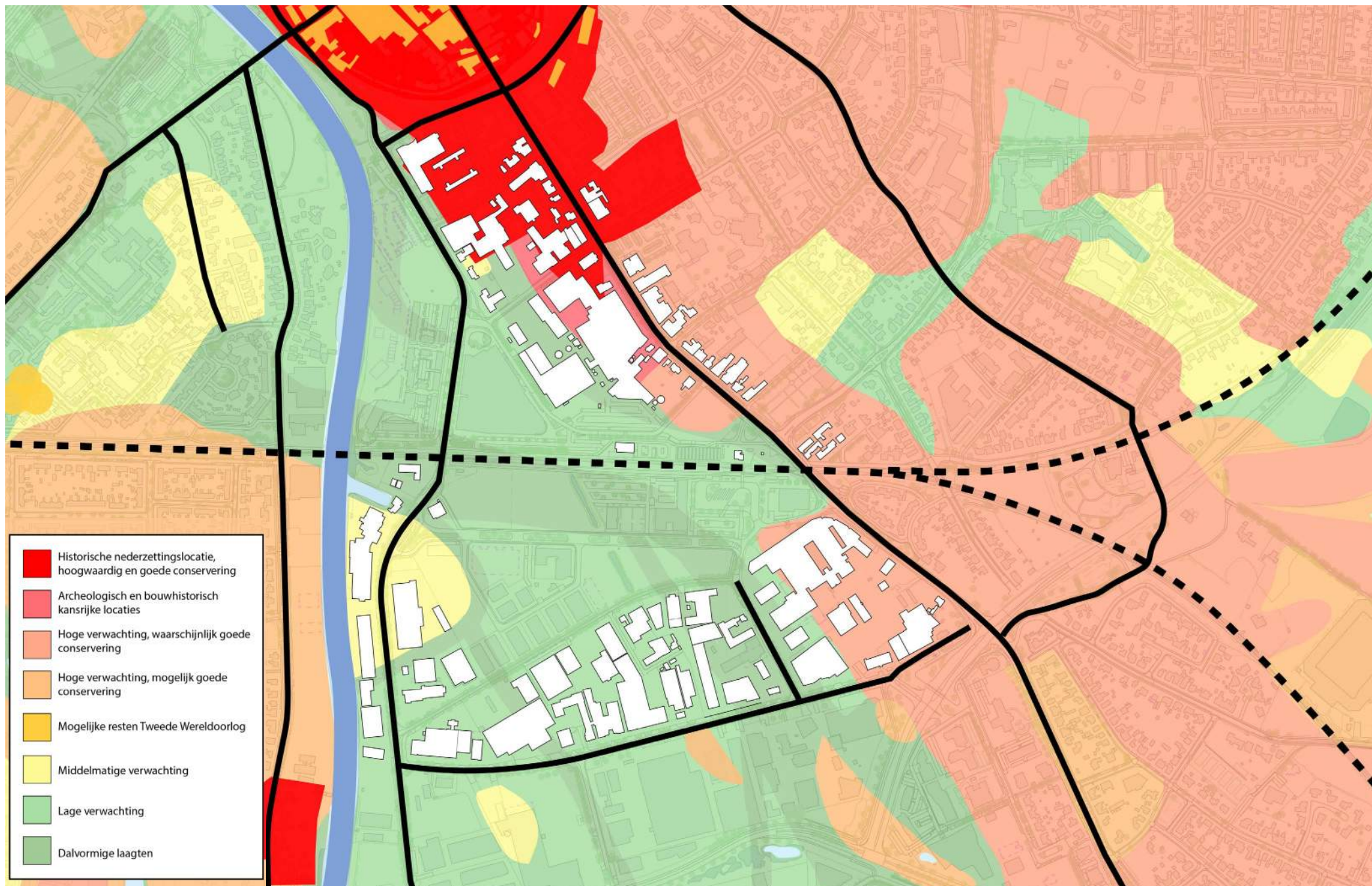
1950

1975

2000

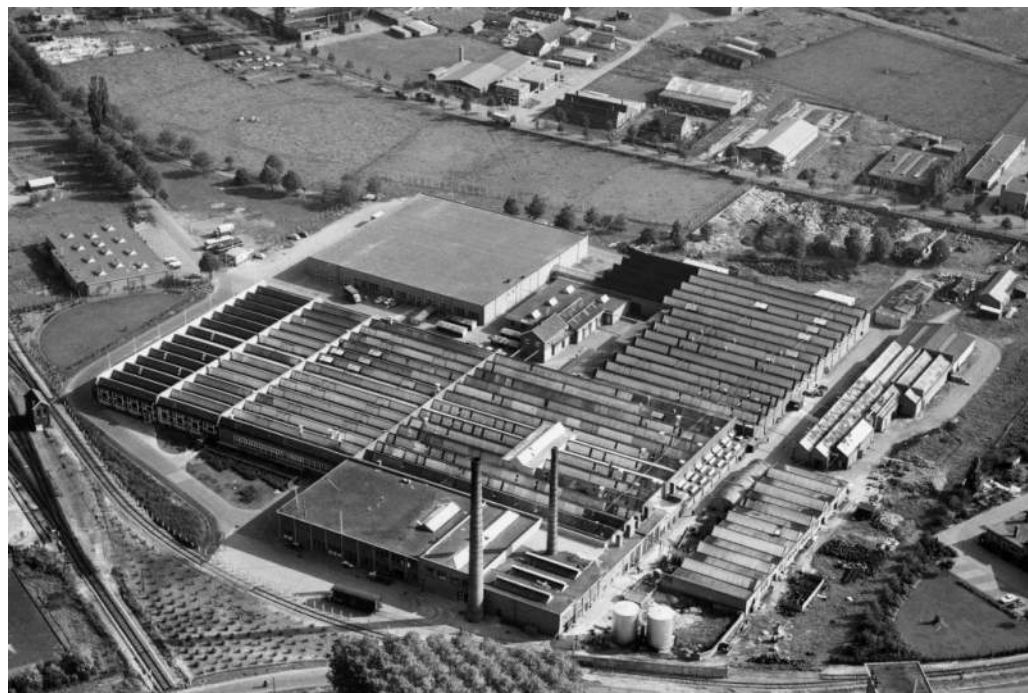

Schadekaart na bombardementen Tweede Wereldoorlog.

NV Houtbedrijf, 1940 (huidige locatie Laborijn).

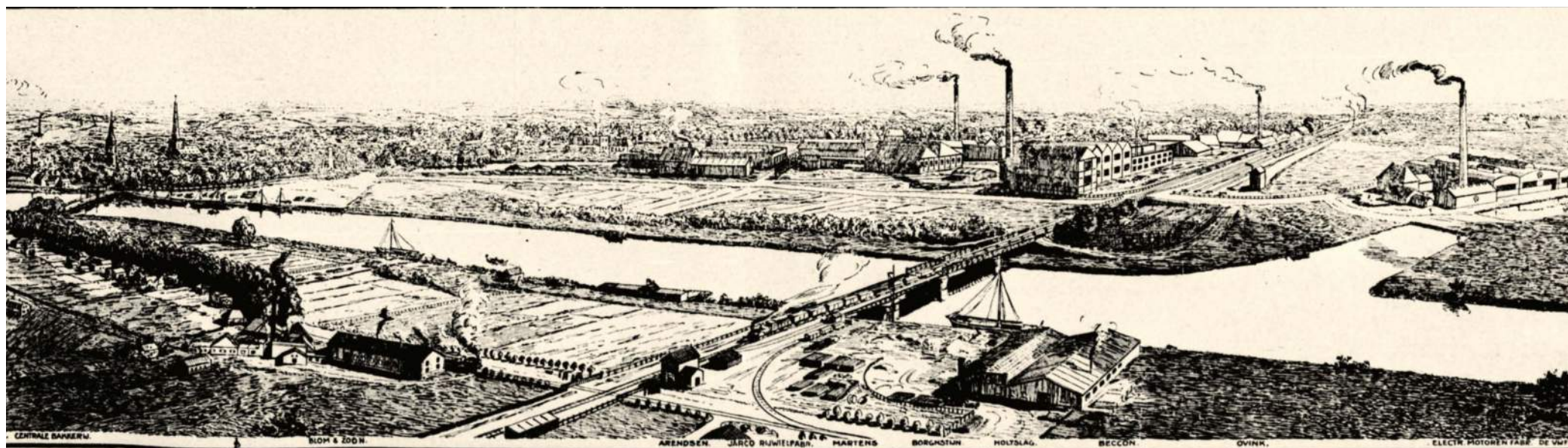
Vredesteinfabriek aan de Havenstraat jaren '50/'60.

Luchtfoto van Doetinchem met zicht op de stationsomgeving met rechts de Oude IJssel, 1926.

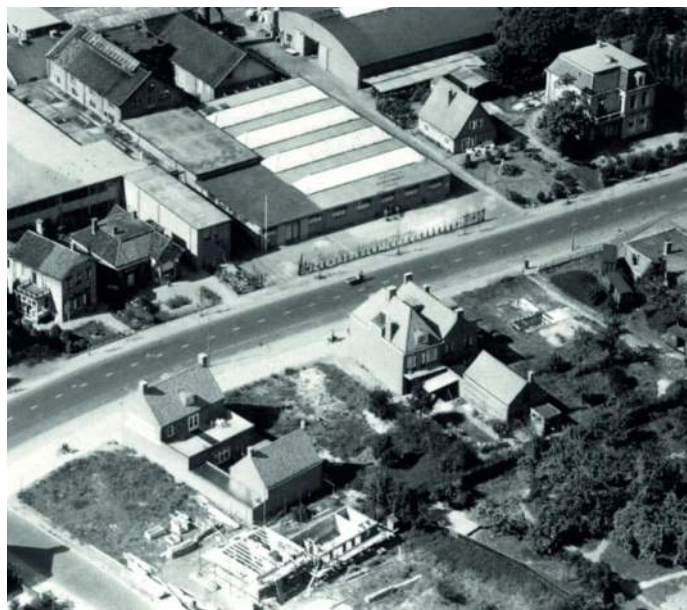
Emplacement station Doetinchem, 1978.

Panorama Doetinchem, 1922.

Terborgseweg ter hoogte van nummer 63, jaren '50.

Terborgseweg en papierfabriek vlak na de oorlog.

Terborgseweg 37, jaartal onbekend.

Terborgseweg 57, destijds café Dimmendaal, jaartal onbekend.

De ophooging van het Hamburgerbroek over een oppervlakte van 9 H.A. is met ruim 80 werklozen der gemeente Doetinchem, onder leiding van den Heer Roos, hoofdopz. der Ned. Heide Mij., ter hand genomen. Per G. T. M. wordt het benodigde zand vanaf de Gaanderensche bulten naar het terrein vervoerd. Op den achtergrond de rubberfabriek „Vredestein”

Ophoging van het Hamburgerbroek met de Vredesteinfabriek op de achtergrond, jaartal onbekend.

Vredestein gezien vanaf de Havenstraat, jaren '50/'60.

Spoorwegovergang Terborgseweg richting zuiden, jaren '50.

Spoorwegovergang Terborgseweg richting noorden, 1966.

Oud NS station gezien vanaf de Terborgseweg, jaren '50.

Emplacement Doetinchem gezien vanaf Havenstraat, 1975.

Terborgseweg ter hoogte van Plantenstraat, 1935.

Cultuurhistorische waardestelling

Om de historie en ruimtelijke gelaagdheid van de Spoorzone te waarborgen is er een cultuurhistorische quickscan gedaan binnen het gebiedscontour. Per gebouw en object (nieuwbouw uitgesloten) is er gekeken naar de architectuur, historische context en stedenbouwkundige ligging. Op basis van deze criteria is er een grove en voorlopige waarde gelegd op een gebouw of object inclusief een korte beschrijving ervan. Gemeentelijke monumenten zijn ook meegenomen in deze waardestelling. De gebouwen in dit document zijn onderverdeeld in verschillende categorieën, namelijk: Gemeentelijk monument, karaktermaker, potentieel karaktermaker en eventuele waardevolle elementen.

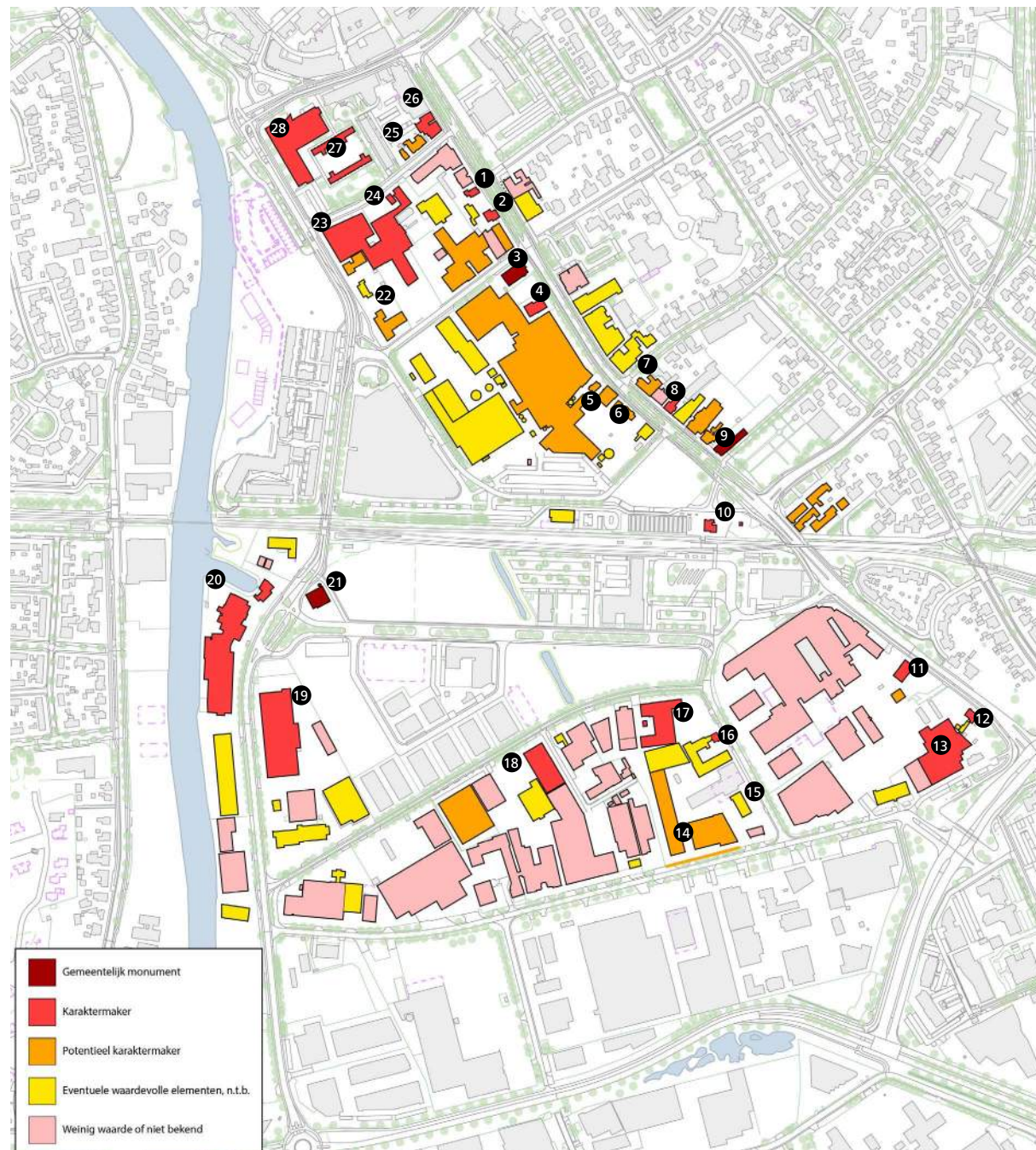
Deze categorieën worden ter verduidelijking voor de verschillende kaarten nader toegelicht:

Gemeentelijk monument: Gebouwen of objecten met een erg hoge waarde die ook officieel zijn toegewezen.

Karaktermaker: Gebouwen of objecten die niet als monument zijn aangewezen maar ruimtelijk gezien wel waardevol zijn vanwege de herkenbaarheid, historie, architectuur of ligging in het gebied.

Potentieel karaktermaker: Gebouwen of onderdelen van complexen die over enige waarde beschikken. Nader onderzoek is hierbij nodig maar beschikken over hoge potentie.

Eventuele waardevolle elementen: Nader onderzoek en inventarisatie is nodig bij dit gebouw of onderdeel van het complex.

1 Terborgseweg 24

- Bouwjaar: 1938
- Karaktermaker

2 Terborgseweg 30

- Bouwjaar: 1855
- Karaktermaker

3 Terborgseweg 40

- Bouwjaar: 1911
- Gemeentelijk monument

4 Terborgseweg 44

- Bouwjaar: 1920
- Karaktermaker

5 Terborgseweg 56 & 58

- Bouwjaar 56: 1935
- Bouwjaar 58: 1910
- Potentieel karaktermakers

6 Terborgseweg 62 & 64

- Bouwjaar: 1930
- Potentieel karaktermaker

7 Terborgseweg 43

- Bouwjaar: 1948
- Potentieel karaktermaker

8 Terborgseweg 51 & 53

- Bouwjaar: ca. 1897
- Karaktermaker

9 Terborgseweg 63

- Bouwjaar: 1880
- Gemeentelijk monument

10 Stationsplein 8

- Bouwjaar: 1983
- Karaktermaker

11 Terborgseweg 108

- Bouwjaar: 1920
- Karaktermaker

12 Terborgseweg 114 & 116

- Bouwjaar: 1937
- Karaktermaker

13 Fabriekstraat 10

- Bouwjaar: 1960
- Karaktermaker

14 Fabriekstraat 20

- Bouwjaar: 1960
- Potentieel karaktermaker

15 Ambachtstraat 22

- Bouwjaar: 1947
- Potentieel karaktermaker

16 Ambachtstraat 14

- Bouwjaar: 1947
- Karaktermaker

17 Industriestraat 1

- Bouwjaar: 1947
- Karaktermaker

18 Industriestraat 15

- Bouwjaar: 1957
- Potentieel karaktermaker

19 Havenstraat 5

- Bouwjaar: 1955
- Karaktermaker

20 Havenstraat 10

- Bouwjaar: vanaf 1955
- Karaktermaker

21 Havenstraat 1

- Bouwjaar: 1934
- Gemeentelijk monument

22 C. Missetstraat 19-21

- Bouwjaar: 1933
- Karaktermaker

23 C. Missetstraat 5

- Bouwjaar: vanaf 1954
- Karaktermaker

24 Spinbaan 13

- Bouwjaar: vanaf 1925
- Karaktermaker

25 Spinbaan 4 tot 12

- Bouwjaar 4 tot 10: 1935
- Bouwjaar 12: 1927
- Potentieel karaktermakers

26 Terborgseweg 18

- Bouwjaar: 1933
- Karaktermaker

27 Kommedwardssteeg 49 tot 97

- Bouwjaar: 1955
- Karaktermaker

28 IJsselkade 1

- Bouwjaar: 1955
- Karaktermaker

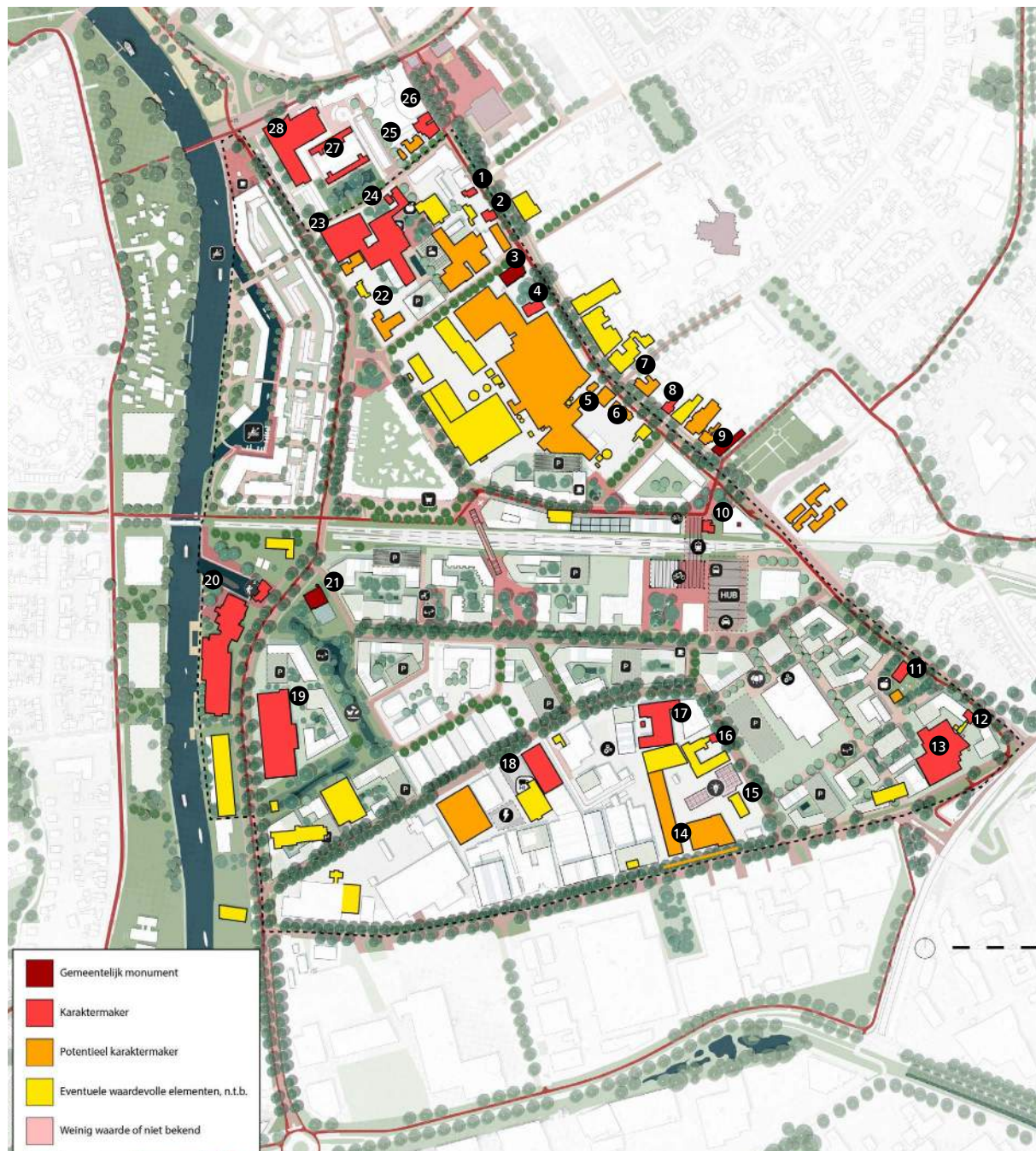
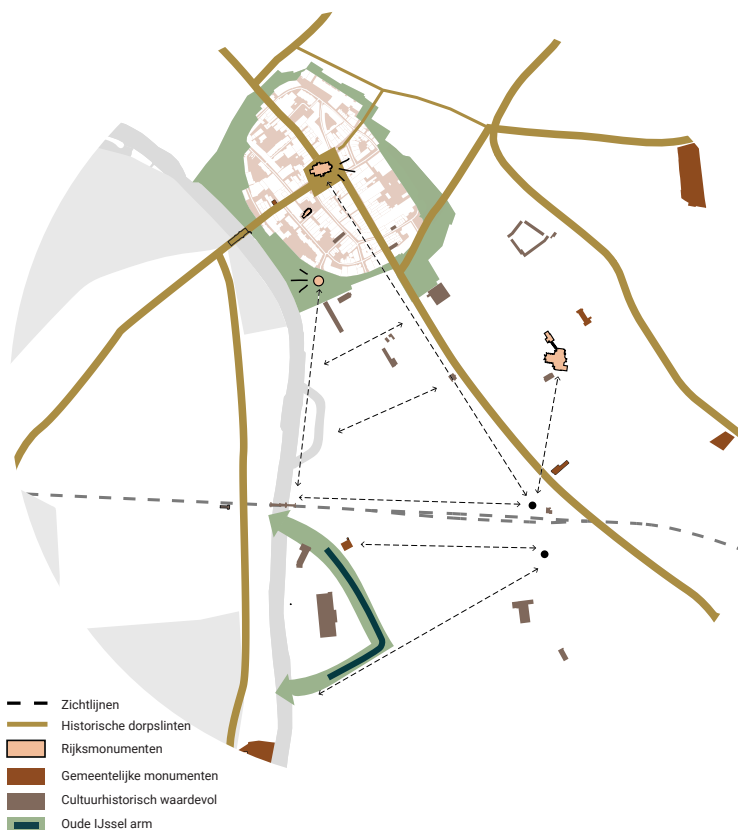
Stedenbouwkundig plan Spoorzone

3. Cultuurhistorie in de etalage

Verschillende 'karaktermakers' kenmerken het gebied. We benutten deze verschillende cultuurhistorische en landschappelijke karakteristieken op een geheel, eigentijdse wijze.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan monumentale en beeldbepalende bebouwing. Maar ook landschappelijk zijn er waardevolle structuren als de Oude IJssel met historische meandering en de groene gordel om de binnenstad. Dit zijn karakteristieke elementen voor de ontwikkeling. Ze geven herkenbaarheid en eigenheid aan het gebied. We leggen de nadruk op het behouden van erfgoedwaarden met oog voor de veranderende eisen van de tijd. Het behoud van erfgoed en de ontwikkeling van de spoorzone gaan zo hand in hand en versterken de culturele identiteit van het gebied.

SPOORZONE DOETINCHEM

Spelregelkaart (concept)

Legenda

1. Ontwikkelvelden

- Ontwikkelvelden Werk en Leren
- Ontwikkelvelden Stationskwartier
- Ontwikkelvelden Oude Lisselovers
- Ontwikkelvelden Ambachtelijke Stedelijkheid

2. Dichtheid/functiemix

- Maximale dichtheid (FSI)
- Minimaal % werken (kantoor, bedrijven)
- Bandbreedte % voorzieningen (horeca, verblijfsaccommodatie, consument en zakelijke dienstverlening, sportieve en recreatieve voorzieningen, detailhandel, maatschappelijk en culturele voorzieningen)
- Basis bouwhoogte tussen 5-8 bouwlagen
- Zoekgebied hoogteaccenten - 8-12 bouwlagen
- P Mogelijke locatie parkeren/parkerhub

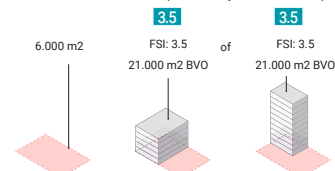
3. Actieve plinten, specials en rooilijnen

- Zoekgebied actieve plinten
- Zoekgebied actieve plinten
- Flexibele rooilijn
- Vaste rooilijn (beeldbepalend)
- Zoekgebied geactiveerde plinten
- Zoekgebied doorsteek tussen kavels/bebouwung
- Monumenten
- Cultuurhistorisch waardevol
- Karaktermakers

Ruimtelijke spelregels

Dichtheid & Openheid

Bandbreedte dichtheid (in Floor Space Index, FSI)

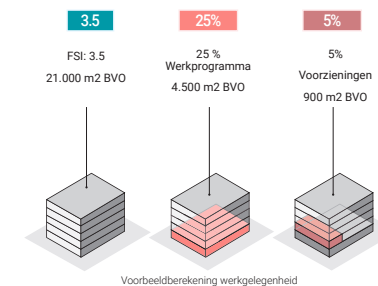

Bandbreedte openheid (in Ground Space Index, GSI)

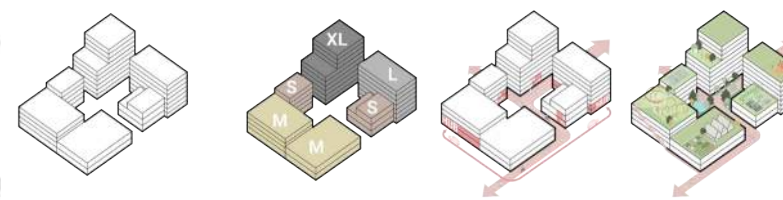
Maximaal 70% van de kavel is bebouwd. Zo ontstaat ruimte voor pleinen, hofjes en doorsteken.

Werkgelegenheid

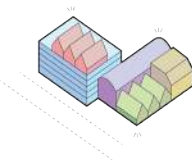
Voorbeeldberekening werkgelegenheid

Stedenbouwkundige spelregels

Hoogte

De bouwhoogte varieert van 5 (m 8) bouwlagen met op bijzondere plekken accenten tot 12 bouwlagen. Binnen het samengestelde blokken kunnen er meerdere bouwhoogtes worden gehanteerd

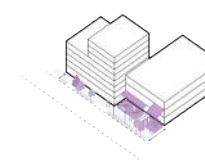

Mix to the Max

Binnen het blok wordt gemengd. Afhankelijk van de locatie in de wijk is het wonen, leren of werken dominant. De plinten geven de mogelijkheid tot aantrekkelijke functies. Ook mixe in gebouwen en een flexibele indeling zijn van belang

Korrelgrootte

Binnen de ontwikkelvelden komen verschillende gebouwen die hun eigen uitstraling en architectuur hebben, met goed afleesbare verschillen in hoogte, gevindeling, materiaal en kleur.

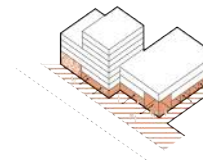

Rooilijn

De panden staan verspreid langs de straat. Er zijn openingen in de straatwand. Er lopen voor het publiek toegankelijke paden in de dwarsrichting.

Mobiliteit

Parkenvoorzieningen worden zoveel mogelijk collectief ingepast in Buurthubs. De ontwikkelvelden worden zo ingericht dat het doorwaadbare gebieden worden voor voetgangers en fietsers.

Relatie binnen-buiten

De panden grenzen direct aan de openbare ruimte. Parkeren aan de gevel wordt zorgvuldig ingepast en vormgegeven. Plinten zijn maximaal 4 meter hoog en flexibel.

Toelichting waardevolle gebouwen

Terborgseweg 24

Functie: Woonhuis

Bouwjaar: 1938

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed, bewoond

Bijzonderheden: Markante jaren '30 villa uitgevoerd in rood baksteen.

Terborgseweg 30

Functie: Bedrijfsgebouw

Bouwjaar: 1855

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee, maar cultuurhistorisch waardevol

Bouwkundige staat: Goed, in gebruik als kantoor

Bijzonderheden: Vermoedelijk een oud boerenhuis dat zich in vrij gave staat bevindt.

Terborgseweg 40

Functie: Autogarage en woning, voormalige stalhouderij

Bouwjaar: 1911

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Ja, gemeentelijk monument

Bouwkundige staat: Redelijk, bewoond en nog in gebruik als garage.

Bijzonderheden: Markante en beeldbepalende bedrijfswoning. Het pand is onderdeel van de historische lintbebouwing aan de Terborgseweg en speelt als historische stalhouderij op de hoek met de Melkweg, vanwege het volume en de vormgeving van het exterieur, een beeldbepalende rol. De situering aan de belangrijke uitvalsweg is onlosmakelijk verbonden met de historische functie van stalhouderij, expeditiebedrijf en later taxi- en garagebedrijf.

Bron: Waardevolle panden bedrijventerreinen, Belfort 2020

De stalhouderij ergens begin 20e eeuw.

Terborgseweg 44

Functie: Bedrijfsgebouw, voormalige villa

Bouwjaar: 1920

Architect: H.J.L. Ovink Sr

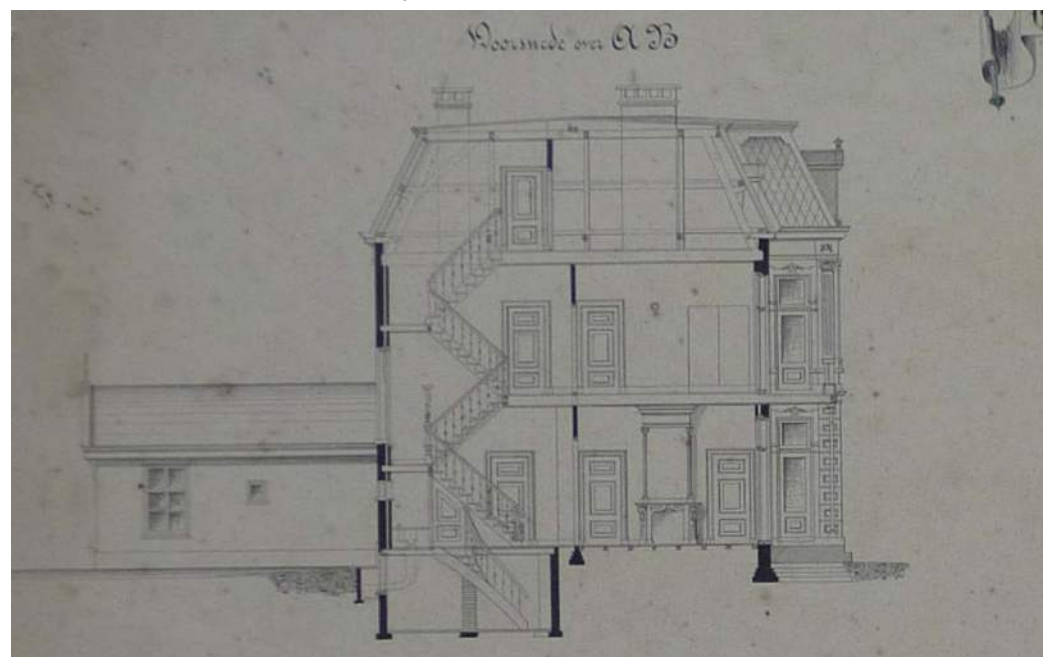
Monumentenstatus: Nee, wel cultuurhistorisch waardevol

Bouwkundige staat: Goed, wordt gebruikt.

Bijzonderheden: Statige jaren '20 villa, uitgevoerd in wit pleisterwerk. Tegenwoordig in gebruik als wellness. Gebouwd in opdracht van Dhr. Lagaai, directeur gasfabriek.

Aanzichten en doorsnedes van het pand

Terborgseweg 56

Functie: Woonhuis

Bouwjaar: 1935

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Niet bekend, staat leeg

Bijzonderheden: Markante jaren '30 villa uitgevoerd in rood baksteen. Staat op het fabrieksterrein van de papierfabriek.

Terborgseweg 58

Functie: Bedrijfsgebouw

Bouwjaar: 1910

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: nee

Bouwkundige staat: Goed

Bijzonderheden: Een statig pand dat op het terrein van de papierfabriek staat. Het gedeelte aan de Terborgseweg is vrij gaaf gebleven en wordt ook gebruikt door de fabriek onder andere als personeelsruimte. Het achterste gedeelte lijkt in de jaren '70 of '80 te zijn aangebouwd. In het oude gedeelte aan de straat valt het op dat er ooit al een keer een gevelreconstructie is geweest vanwege verschillende bakstenen.

Terborgseweg 43

Functie: Woonhuis en winkelruimte

Bouwjaar: 1948

Architect: H.J.L. Ovink Jr. & G.A.H. Clerx

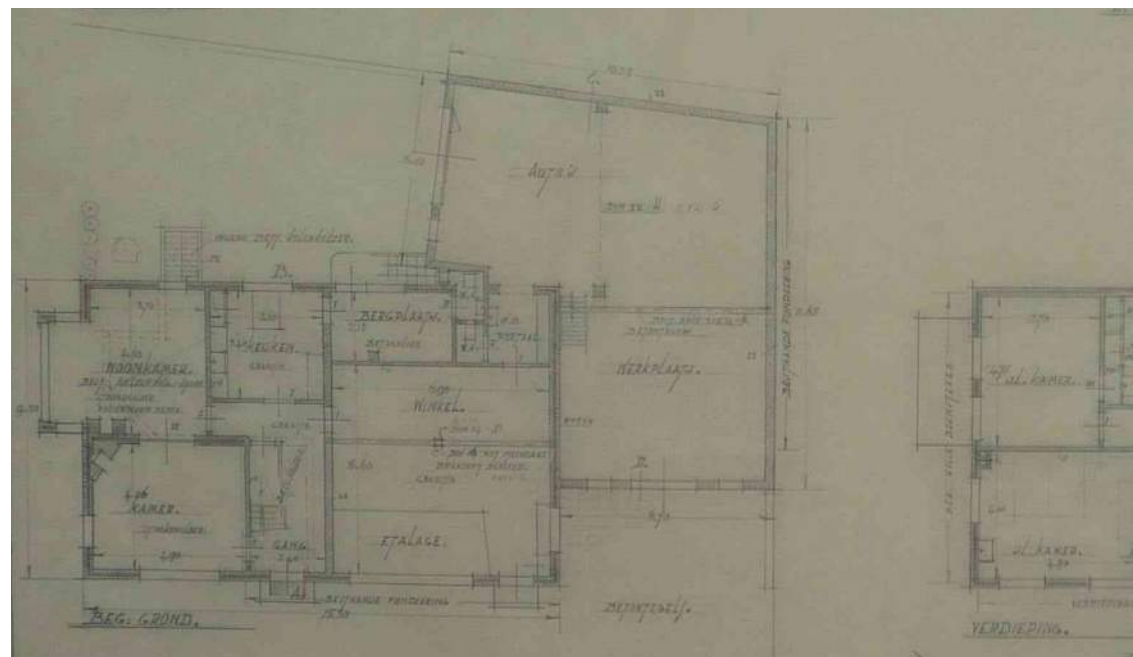
Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed, bewoond

Bijzonderheden: Beeldbepalend naoorlogs woongebouw met winkelruimte op de begane grond. Uitgevoerd in rood baksteen.

Aanzichten en plattegronden van het pand

Terborgseweg 51 & 53

Functie: Winkel, voormalig woonhuis.

Bouwjaar: ca. 1897

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Onbekend, deels in gebruik door winkel.

Bijzonderheden: Fraai dubbel woonhuis van eind 19e eeuw omgebouwd met een winkel op de begane grond. Het gebouw lijkt afgezien van de winkelruimte en grijs geverfde gevel aan de straatzijde nog in gave staat.

Terborgseweg 62 & 64

Functie: Woonhuis

Bouwjaar: 1930

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed, bewoond.

Bijzonderheden: Karakteristieke 2-kaps woning uit de jaren '30, grotendeels onaangepast.

Terborgseweg 63

Functie: Maatschappelijke opvang, van oorsprong hotel/cafe

Bouwjaar: 1880

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Ja, gemeentelijk monument

Bouwkundige staat: Goed, in gebruik

Bijzonderheden: Markant hotelgebouw uit de 19e eeuw. Het gebouw is op de hoek van de Terborgseweg en Emmastraat gesitueerd waardoor het veel aanzicht heeft en ook onderdeel uitmaakt van het visite kaartje van Doetinchem. Dit gebouw uit circa 1880 werd in 1920 omgevormd tot Hotel Emma en later in gebruik genomen als bretel- en dassenfabriek. Na 1968 is het enige jaren in gebruik geweest als kantoorgebouw voor de Waterleidingmaatschappij Oost-Gelderland tot de nieuwbouw verderop aan de Terborgseweg gereed was.

Bron: Inventarisatie industrieel erfgoed Doetinchem BBA 2010

Het pand in gebruik als hotel, jaartal onbekend.

Zicht op de Terborgseweg met rechts het hotel, jaartal onbekend.

Stationsplein 8

Functie: Station Doetinchem

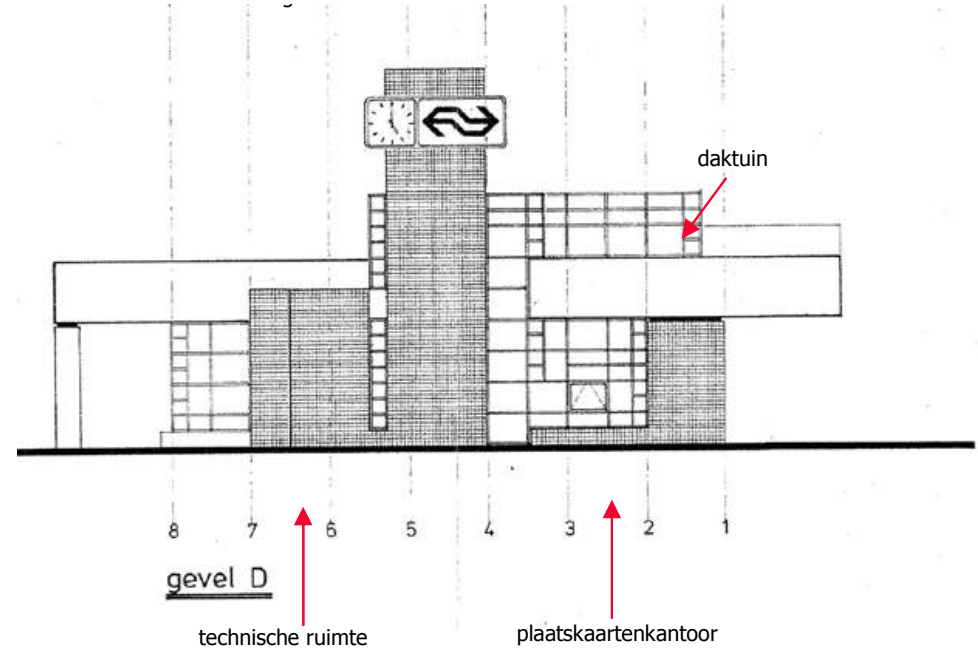
Bouwjaar: 1983

Architect: Peter Kilsdonk

Monumentenstatus: Nee, maar er is een cultuurhistorische waardestelling.

Bouwkundige staat: Goed, nog in gebruik als horeca/wachtruimte

Bijzonderheden: Uniek Nederlands stationsgebouw ontworpen door Peter Kilsdonk in de tijd dat de NS nog een eigen architectenbureau had. Na een periode dat NS-stations vooral functioneel en sober moesten zijn is dit een ontwerp die de NS weer een uitgesproken gezicht moest gaan geven. Een opvallend gebouw met veel verschillende interessante en unieke details.

Vooraanzicht station Doetinchem

Station Doetinchem 1995, met overkragende begroeiing op het dak.

Terborgseweg 108

Functie: Voormalige boerderij

Bouwjaar: 1920

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed, in gebruik

Bijzonderheden: Voormalige stadsboerderij in gave staat met aangebouwde schuur en met een bijbehorende schuur op het erf. Het laat een belangrijke historische laag zien in de stedelijke ontwikkeling van Doetinchem.

De boerderij met het houtbedrijf op de achtergrond, 1940.

De oude boerderij vanaf de Terborgseweg, jaartal onbekend.

Terborgseweg 114 & 116

Functie: Woonhuis

Bouwjaar: 1937

Architect: Onbekend, A.J. - G.B.O?

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, wordt op het moment van schrijven verbouwd en bewoond.

Bijzonderheden: Een typische 2-kaps woning uit de jaren '30 met karakteristieke bijgebouwen die grenzen aan het achterliggende industriële pand.

Muursteen met de tekst: A.J. - G.B.O. 6/8 - 37.

De bijgebouwen achter nummer 116.

Fabriekstraat 10

Functie: Voormalige houtbuigerij Doetinchem, tegenwoordig verschillende bedrijfshallen.

Bouwjaar: 1960

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, in gebruik.

Bijzonderheden: Voormalige houtbuigerij Doetinchem in de Fabriekstraat op industrieterrein Hamburgerbroek. Voormalig eigenaar van dit pand was de firma Van Haarlem. Het is een karakteristiek fabriekspand met een heldere en sterke vormtaal.

Houtbuigerij Doetinchem Fabriekstraat, voormalig eigenaar was firma Van Haarlem. Jaren '60.

Het is onduidelijk of dit woonhuis vroeger bij het fabriekcomplex hoorde.

Fabriekstraat 20

Functie: Voormalige wagenfabriek Böhmer Prefab Wagenbouw

Bouwjaar: 1960

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed, is onlangs gerenoveerd waarbij sandwichpanelen tegen de gevel zijn gezet en de originele bakstenengevel niet meer te zien is.

Bijzonderheden: Twee grote volumes die vroeger als assemblage, kantoor en opslagruimte hebben gediend voor de wagenbouwfabriek. Het smalle maar diepe gebouw naast het hoofdgebouw heeft een interessante draagstructuur die deels gebogen zijn. Het is niet duidelijk of dit van beton is of dat het wellicht houten spanten van Nemaho kunnen zijn.

Details van de constructie in de kleinere hal.

Details van de constructie in de kleinere hal.

Ambachtstraat 22

Functie: Steenhouwerswerkplaats Schoot natuursteen

Bouwjaar: 1947

Architect: G.J. Graafsma Doetinchem

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Matig/slecht, nog steeds in gebruik maar met veel gebreken en achterstallig onderhoud.

Bijzonderheden: Ambachtstraat 22 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. Het fabrieksgebouw is sociaal-economisch van belang vanwege de bijdrage aan de ontwikkeling en uitbreiding van de bouw- en steenhouwersnijverheid na de Tweede Wereldoorlog in Doetinchem.

Bron: Waardevolle panden bedrijventerreinen, Belfort 2020

De steenhouwerswerkplaats van Schoot in 2025.

De dakconstructie van de steenhouwerswerkplaats in 2025.

Ambachtstraat 14

Functie: Woonhuis met bijbehorende bedrijfsgebouwen

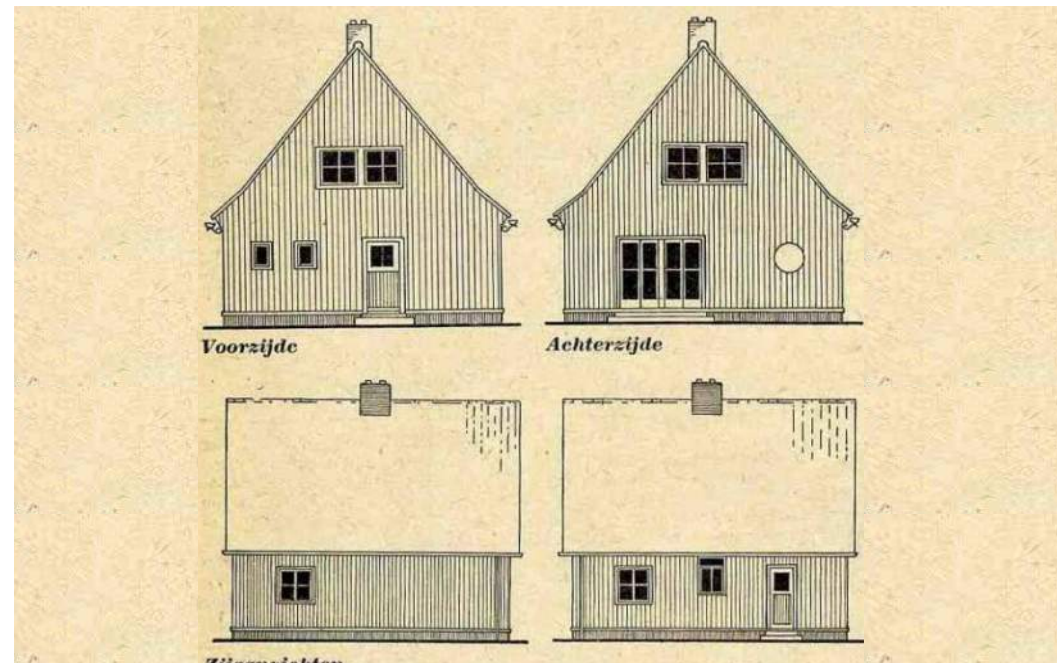
Bouwjaar: 1947

Architect: Onbekend, fabrikant Thermobau G.M.B.H. uit Wenen

Monumentenstatus: Nee, maar cultuurhistorisch waardevol.

Bouwkundige staat: Goed/redelijk. Bewoond.

Bijzonderheden: Deze woning betreft een zogenaamde 'Oostenrijkse noodwoning'. In het kader van de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog werden deze woningen als houten pre-fab pakketten geïmporteerd uit Oostenrijk. Deze werden per trein naar Nederland vervoerd en werden slechts in een paar dagen tijd door lokale aannemers in elkaar gezet. Op deze manier zijn er verspreid door het hele land ruim 800 woningen gerealiseerd. Aan de Winnipegstraat in Doetinchem staan ook vier noodwoningen.

Aanzichten Oostenrijkse noodwoning.

Oostenrijkse noodwoningen aan de Winnipegstraat.

Industriestraat 1

Functie: Fabrieksgebouw Komeetstaal

Bouwjaar: 1947

Architect: H. Thijssen

Monumentenstatus: Nee, maar cultuurhistorisch waardevol.

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, in gebruik.

Bijzonderheden: In 1947 stichtten A.A. en M.E. Merk de metaalwarenfabriek 'Komeetstaal'. De fabriek legde zich toe op de productie van verspanende gereedschappen voor de metaalverwerkende industrie. Het complex is een gaaf bewaard voorbeeld van een met één bouwlaag onder een plat dak vormgegeven fabrieksgebouw uit de late jaren '40 van de 20e eeuw. De vormgeving van latere uitbreidingen is afgestemd op het oorspronkelijke deel zodat een uniform architectonisch beeld ontstaan is. Het gebouw levert verder een belangrijke bijdrage aan het oeuvre van de regionaal bekende architect H. Thijssen uit Doetinchem.

Bron: Waardevolle panden bedrijventerreinen, Belfort 2020

De markante entreepartij van het fabrieksgebouw.

Eerste steen gelegd op 11 oktober 1947.

Industriestraat 15

Functie: Bedrijfspan

Bouwjaar: 1957

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed/redelijk. In gebruik.

Bijzonderheden: Het gebouw is een kenmerkend bedrijfspan uitgevoerd in rode bakstenen met twee sheddaken. De stedenbouwkundige ligging en het karakteristieke voorkomen doen het gebouw opvallen in het gebied en is hiermee een waardevol karaktermaker.

Bebouwing langs de Industriestraat, jaren '60. De sheddaken zijn een herkenningspunt.

Het bedrijfspan gezien vanaf de Industriestraat, het valt direct op.

Havenstraat 5

Functie: Kantoor en loods NV Handelsvennootschap Lymar

Bouwjaar: 1955

Architect: H.J.L. Ovink & Zn.

Monumentenstatus: Nee, maar cultuurhistorisch waardevol.

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, in gebruik als opslag.

Bijzonderheden: In 1955 werd in opdracht van Handelsonderneming "Lymar", een groothandel in levensmiddelen, een magazijn met kantoor en woonhuis gebouwd aan de Havenstraat. De grossierderij was eerder gevestigd aan de Varsseveldseweg. Het ontwerp voor het complex was van het architectenbureau H.J.L. Ovink & Zn. Het complex is een gaaf bewaard voorbeeld van een vroeg naoorlogse (magazijn)hal met kantoren en woning. Het complex is van belang vanwege het materiaalgebruik. De draagconstructie van de hal uit 1955 is van belang voor de geschiedenis van de bouwtechniek.

Bron: Waardevolle panden bedrijventerreinen, Belfort 2020

De loods aan de Havenstraat in de jaren '50 of '60.

Luchtfoto van de loods met onder de Vredesteinfabriek en boven het ABC-complex.

Havenstraat 10

Functie: Veevoederfabriek

Bouwjaar: 1955, met diverse uitbreidingen in 1956 en 1967

Architect: J.G.A. Heineman (1955), Centraal Bureau (1967)

Monumentenstatus: Nee, maar cultuurhistorisch waardevol.

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, in gebruik als opslag.

Bijzonderheden: Havenstraat 10 is voor de gemeente Doetinchem cultuurhistorisch waardevol vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde. De veevoederfabriek maakt deel uit van het na de Tweede Wereldoorlog sterk ontwikkelde industrieterrein Hamburgerbroek. Het gebouw is zeer beeldbepalend vanwege het bouwvolume, de situering op de oostoever van de Oude IJssel nabij het spoor en vanwege het karakteristieke silhouet (landmark). Het silogebouw staat in directe historisch-ruimtelijke relatie tot de noordelijk gelegen haven, tevens restant van een oude rivierarm.

Bron: Waardevolle panden bedrijventerreinen, Belfort 2020

De silotoren van de veevoederfabriek maakt deel uit van de Doetinchemse skyline.

Opvallende eigentijdse kunstwerken aan de gevels van de fabriek.

Havenstraat 1

Functie: Vredestein Rubberfabriek

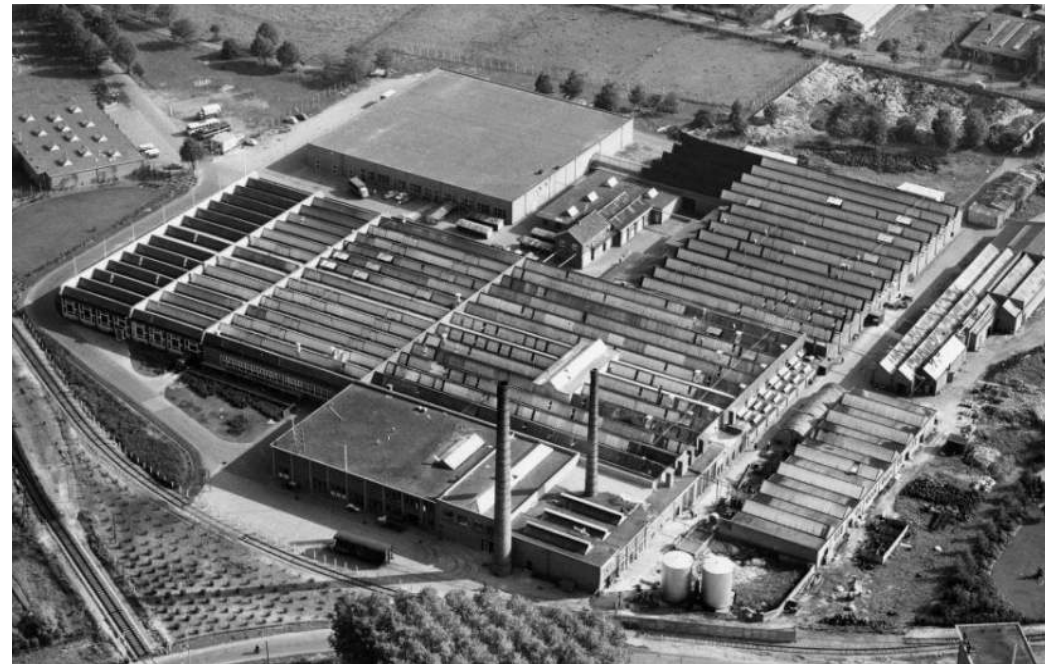
Bouwjaar: 1934

Architect: J.D. Postma?

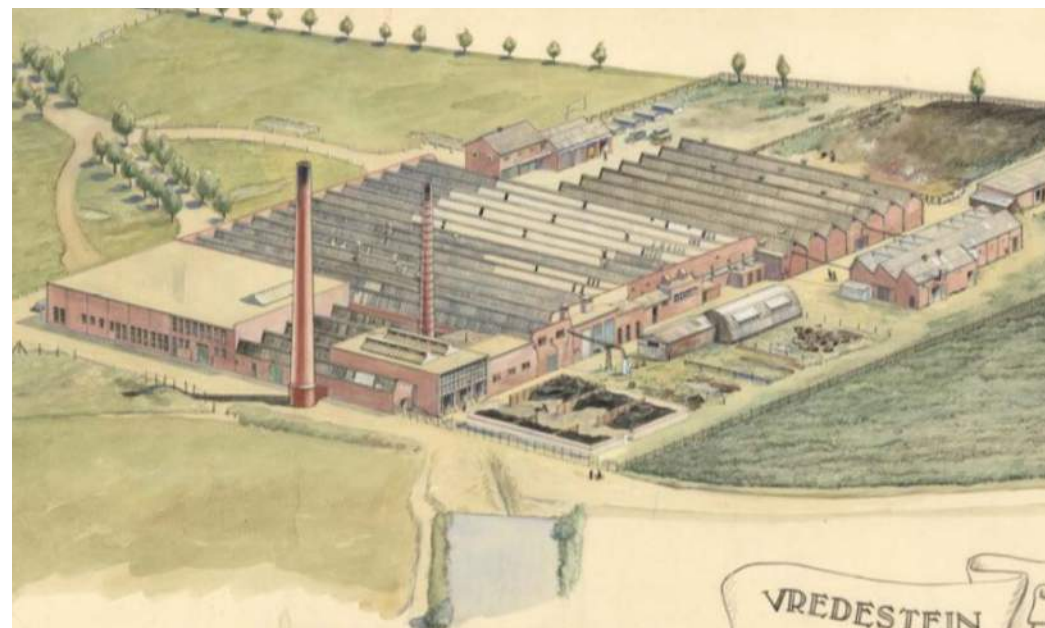
Monumentenstatus: Ja, gemeentelijk monument.

Bouwkundige staat: Goed, gerestaureerd en in gebruik door uitzendbureau.

Bijzonderheden: Voormalig ketelhuis van de Vredestein rubberfabriek. De fabriek was vanaf 1933 gevestigd in de oude gebouwen van de electromotorenfabriek 'De Vijf'. In 2001 sloot de fabriek in Doetinchem waarna in 2004 het gehele complex werd gesloopt op de schoorsteen en ketelhuis na. In 2015 is de restauratie en herbestemming van het ketelhuis voltooid.

De complete Vredesteinfabriek in de jaren '60.

Vogelvluchttekening van het complex omstreeks 1940.

C. Missetstraat 19-21

Functie: Woning + bedrijfsruimte

Bouwjaar: 1933

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, in gebruik als autogarage.

Bijzonderheden: Voormalige constructiewerkplaats, later omgevormd naar een autodealer + garage. Een klassiek voorbeeld van een bedrijf aan huis configuratie waarbij de bedrijfsgebouwen sheddaken hebben.

De oude constructiewerkplaatsen in 1975.

De sheddaken zijn nog steeds goed zichtbaar.

C. Missetstraat 5

Functie: Voormalige groenteveiling

Bouwjaar: 1953

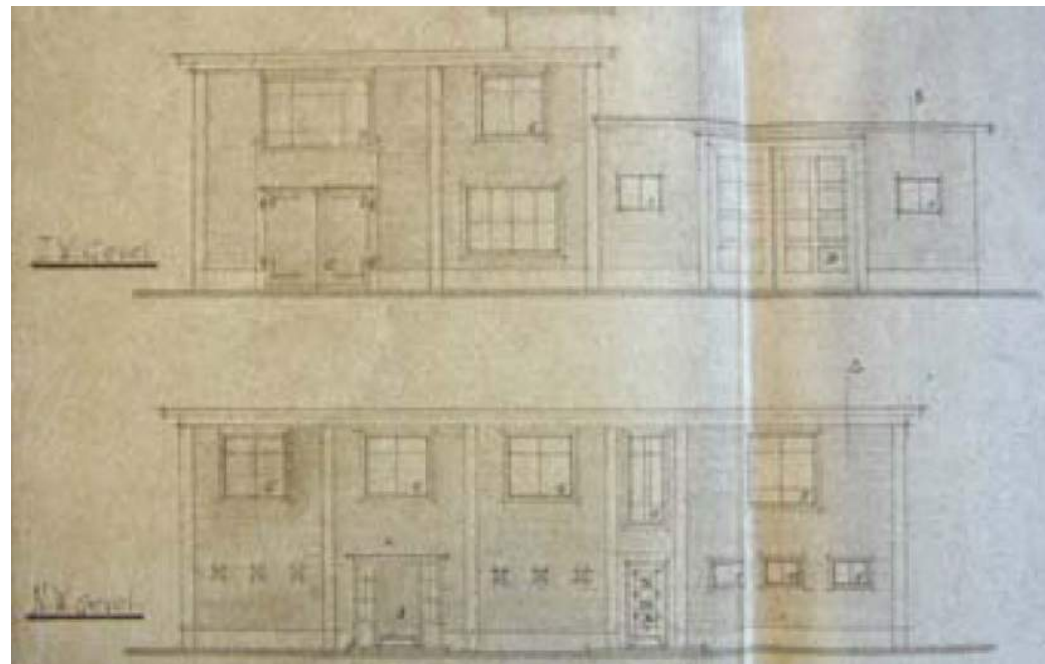
Architect: H.J.L. Ovink

Monumentenstatus: Nee, wel cultuurhistorisch waardevol.

Bouwkundige staat: Goed, in gebruik door verschillende bedrijven.

Bijzonderheden: Dit bedrijf met bovenwoning werd in 1953 gebouwd naar ontwerp van architectenbureau H.J.L. Ovink voor W.G. Sars. Het groenteveilinggebouw werd al in 1954 uitgebreid en daarvan dateert ook de gevelsteen met opschrift 'Joop Sars 20 april 1954'. Het sobere wederopbouwpannd kenmerkt zich door kleine decoraties die op de functie wijzen. Het gebouw bestaat nog en is beeldondersteunend.

Bron: Inventarisatie industrieel erfgoed Doetinchem BBA 2010

Gevelaanzichten.

Geveldetails zoals druiven, peren en bananen verraden de voormalige functie van het pand.

Spinbaan 13

Functie: Smederij - machinefabriek (Eijmers)

Bouwjaar: Vanaf 1925

Architect: J.A.H. Stap, H. Stein en F.A. Bruininkweerd

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, in gebruik als machinefabriek

Bijzonderheden: In 1925 begon W.M. Eijmers een smederij aan de Spinbaan, die later uitgroeide tot een machinefabriek. In de jaren '50, '60 en '70 werd het bedrijf een aantal malen uitgebreid en werd de naastgelegen woning aangekocht die in 1930 door architect Stap ontworpen was voor slager R. Mulder. Het gebouwencomplex is sociaal-economisch van belang vanwege de bijdrage aan de ontwikkeling en uitbreiding van de gespecialiseerde metaalverwerkende industrie die zich vanaf de eerste helft van de 20e eeuw in Doetinchem vestigde.

Bron: Waardevolle panden bedrijventerreinen, Belfort 2020

Het fabriekscomplex met woning en bijbehorende werkplaatsen.

De achterzijde van het complex gezien vanaf de Melkweg.

Spinbaan 4 tot 12

Functie: Woningen

Bouwjaar: 1927 & 1935

Architect: Onbekend

Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed/redelijk, bewoond.

Bijzonderheden: Spinbaan 4 tot 10 betreft een strook rijwoningen die bestaat uit 4 wooneenheden en nummer 12 betreft een vrijstaande woning uit 1927. Beide gebouwen zijn een mooi voorbeeld van vooroorlogse woningbouw uit de jaren '20 & '30 met kenmerkende elementen uit die tijd.

De woonhuizen in 1935

De woningen zijn stedenbouwkundig sterk vanwege hun ligging naast Terborgseweg 18

Terborgseweg 18

Functie: Woonhuis + winkelruimte

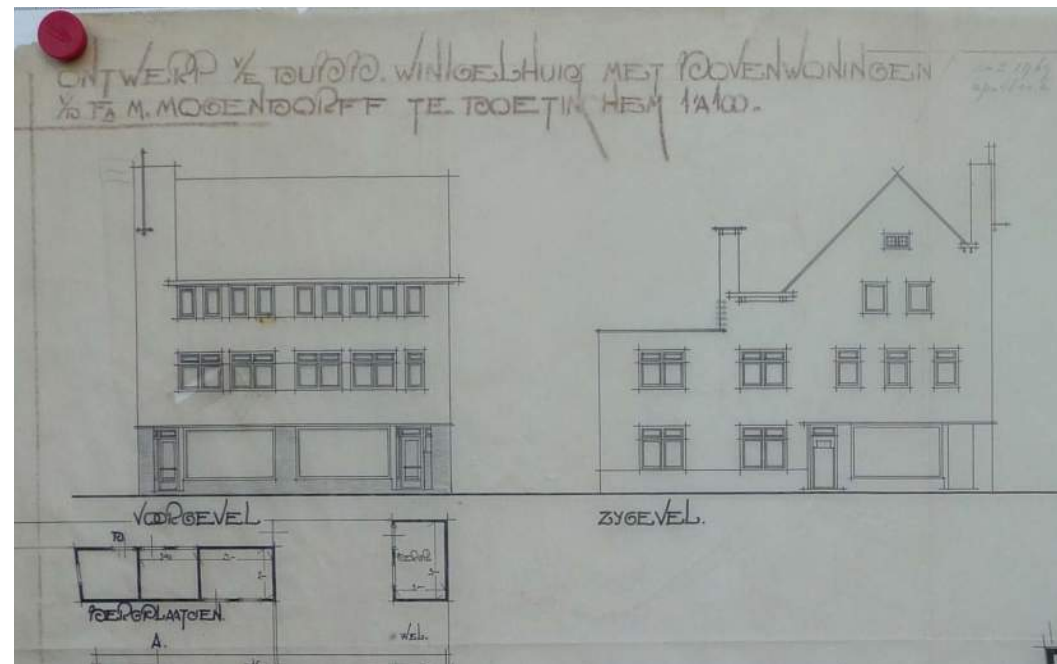
Bouwjaar: 1933

Architect: H.J.L. Ovink & Zn.

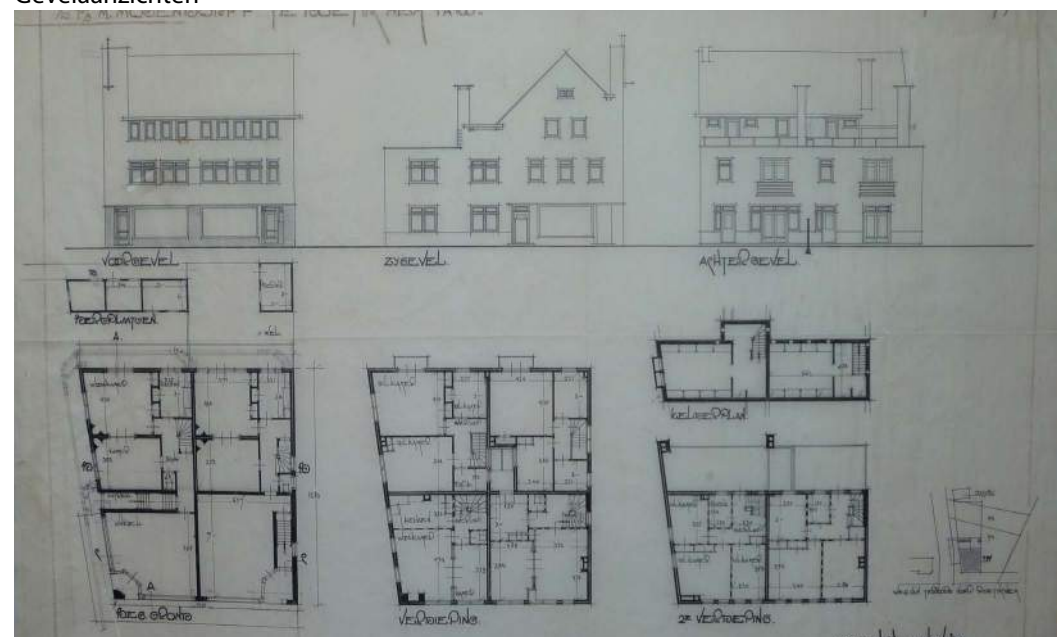
Monumentenstatus: Nee

Bouwkundige staat: Goed, bewoond + restaurant

Bijzonderheden: Een fraai wooncomplex uit 1933 met winkelruimte op de begane grond. Het complex bestaat uit 4(?) woningen. De architectuur en situering op de hoek van de Spinbaan met de Terborgseweg zorgt ervoor dat het pand als stedenbouwkundig hoekaccent gezien kan worden. Het pand heeft karakteristieke jaren '30 architectuur met enkele Art-Deco elementen.

Gevelaanzichten

Gevelaanzichten en plattegronden van het pand.

Kommedwarsteeg 49 tot 97

Functie: Woningen, oude praktijklokalen ATS

Bouwjaar: 1955, herbestemd in 2012/2013

Architect: F.A. Bruininksweerd, herbestemming Woonwerk Architecten

Monumentenstatus: Nee, maar cultuurhistorisch waardevol.

Bouwkundige staat: Goed, herbestemd tot woningen

Bijzonderheden: Unieke en karakteristieke 'shedwoningen' in de voormalige praktijklokalen van de ATS. Na verhuizing van de school werd het Brewinc ontwikkeld tot cultuurcluster en de praktijklokalen naar 24 shedwoningen met gebouwd parkeren door Woonwerk Architecten.

De praktijklokalen in de jaren '60.

De praktijklokalen met latere aanbouwingen in 1990.

IJsselkade 1

Functie: Cultuurcluster, voormalig Algemene Technische School

Bouwjaar: 1955, herbestemd in 2011

Architect: F.A. Bruininksweerd, herbestemming Johan de Wachter Architects.

Monumentenstatus: Nee, maar cultuurhistorisch waardevol

Bouwkundige staat: Goed, herbestemd naar cultuurcluster.

Bijzonderheden: In 1949 werd door de Vereniging 'de ambachtsschool voor Doetinchem e.o.' het initiatief genomen tot de bouw van een nieuwe technische school met G. Mulder als directeur. In 1953 maakte F.A. Bruininksweerd een ontwerp. De praktijklokalen van de school zijn voorzien van monumentale sheddaken. Na verhuizing van 't Brewinc school voor VMBO naar de in 2004 gestarte nieuwbouw aan het Zaagmolenpad (nu Metzo College genoemd), wordt de oude school herontwikkeld tot Brewinc cultuurcluster in samenwerking van Johan de Wachter Architects en projectontwikkelaar WAM & Van Duren.
Bron: *Inventarisatie industrieel erfgoed Doetinchem BBA 2010*

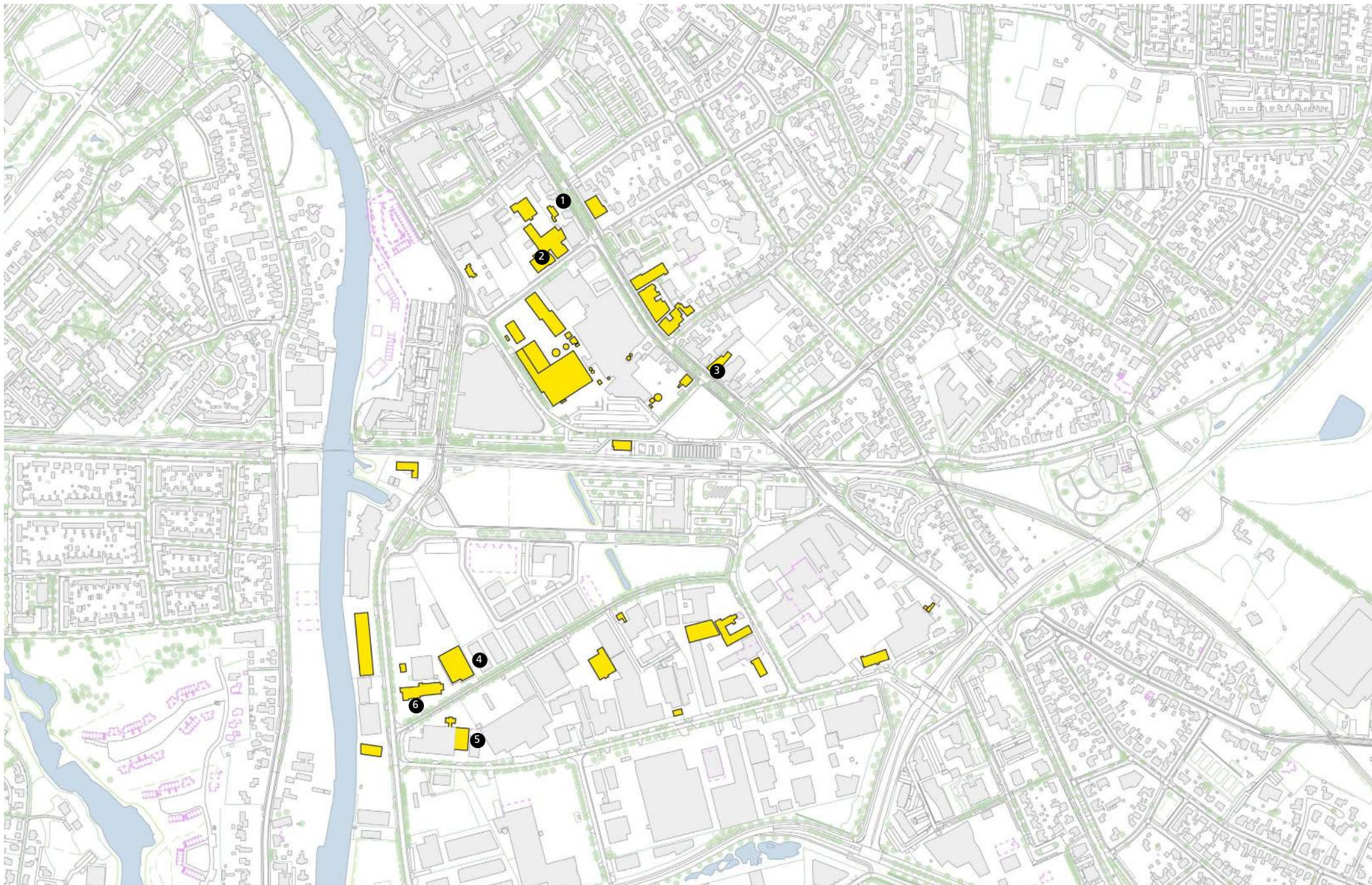

De IJsselkade in de jaren '50.

Zicht op het scholencomplex vanaf de Oude IJssel, jaartal onbekend.

Eventuele waardevolle elementen

1 Terborgseweg 28

- Bouwjaar: 1920
- Karakteristiek woonhuis

2 Melkweg 8

- Bouwjaar: 1949
- Karakteristiek naoorlogs bedrijfspand.

3 Terborgseweg 55

- Bouwjaar: vermoedelijk eind 19e eeuw
- Staat in het bouwlint van verschillende andere oudere bouwwerken aan de Terborgseweg.

4 Industriestraat 30

- Bouwjaar: 1957
- Karakteristiek naoorlogs bedrijfspand

5 Industriestraat 35

- Bouwjaar: vermoedelijk 1955
- Bijzondere naoorlogse fabricagehal/opslag.

6 Industriestraat 32

- Bouwjaar: 1965
- Naoorlogs bedrijfspand met kunstwerk dat vermoedelijk verdwenen of verstopt is na renovatie van het pand.

